

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Ab anno Christi 1628. usque ad annum 1634

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1778

VD18 90118871

§. 14. Ulteriores Regis Suecici progressus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-67394](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-67394)

Sæc. XVII.
A. C. 1631.

§. XIV.

Ulteriores Regis Suecici progressus.

Peracto hoc prælio Gustavus Rex cum exercitus sui parte Merseburgum contendit, ac bis mille Cæsareis, quos lentior fuga prodidit, in itinere trucidatis ter mille captos sacramento Suecico obstrinxit, demum recuperato intra biduum Merseburgo Hallam, & Calbam occupavit: Ut autem Protestantium animos magis exploratos haberet, Chemnitium & Reilinghium ad eos emisit, quorum posterior Ulmenses & Argentinenses, ceterosque Suecici Dominatus avidos esse nuntiabat, Norimbergenses vero, ne ultronea defectione fidem recens Cæsari datam violasse crederentur, sat manifeste declararunt, quod ad excusandam suam perfidiam Suecici Regis minas præstolerentur. Hoc comperto Rex eis denuntiari iussit, quod eos hostium loco haberet, si aut Cæsaris obsequio aut neutrius partis studio Suecicas partes amplecti tergiversarentur: Hi igitur eo promptius, quo impensius id jam antea desiderabant, sua studia Regi addixere. Interim Saxoniae Elector die vigesima tertia Septembris Lipsiam recuperabat, ubi inter foederatos Protestantes con-

Dd 4

vene-

Sæc. XVII. venerat, ut Gustavus Rex in superioribus Germaniam, Saxo autem in Silesiam, & Bohemiam copias suas educeret. Eapropter Rex in Turingiam penetrans, dum interea Guilielmus Hassiæ Landgravius Frizlariam aliasque Moguntini Imperii civitates subegerat, ipse Erfordiam, Mansfeldam, Gotham, & Sweinfurtum occupavit: demum Henebergenfi comitatu subacta, Königshofium Herbipolensis Episcopi arcem deditione: Herbipolin vero vicepit, totamque Franconiam, Francisco Hazfeldio Duce ac Episcopo Coloniam profugis, suis armis emensus est, permissa tamen incolis Religionis libertate. Rapidam Gustavi felicitatem plurimum promoverant Protestantæ Franconiæ Proceres, qui in ejus studia propensi largissima pecuniarum subsidia ultro contulerunt, promulgata hac lege, ut quisquis intra bimestre foederi non accederet, is in hostium numero haberetur. Eapropter Rex abrogatis Magistratibus Catholicis alios in sua verba adiecit, reluctantibus vero gravissima interminavit mala. Eo metu perculsus Bambergensis Episcopus, Gustavum vana obsequii spe lactabat, suorum tamen calamitates ac direptiones profuso auro redimere coactus: Cum vero Regi innotuisset, quod Francofordien-

fordienſis Conventus de Cæſaris edicto Sæc. XVII.
 & Eccleſiarum ſpoliis die tertia Au- A. C. 1631.
 guſti inchoatus adulto jam Novembri in
 irritum cecidiſſet, eoquod Proteſtantes
 Lipſienſi victoria tumidi ad pacis Reli-
 gioſæ præſcriptum has controverſias
 decidi recuſarent, mox Guſtavus Ele-
 ctiores Eccleſiaſticos ad ſuas partes ſol-
 licitare audebat, omnem ſecuritatem,
 ſeu verius, ſervitutem pollicitus, ſi ſin-
 guli quadraginta aureorum millia pen-
 derent, annonam, liberumque tranſi-
 tum, & ubicunque res poſtulaverit,
 ſtativa Suecicis copiis concederent.
 Petiit inſuper, ut Auguſtanam confeſ-
 ſionem in ſuis ditionibus admitterent,
 & Proteſtantibus hoc bello erepta red-
 derent, ac denique Cæſari obſequium
 abnegarent, ſecus extrema quæque
 perpeſſuri. Verum hi Electores ma-
 luerunt mala denuntiata perpeti, quam
 fidem Deo, Eccleſiæ ac Cæſari obſtri-
 ctam violare. Igitur Rex ſua ſpe de-
 luſus Francofurtum, Höchſtam, om-
 nesque pene urbes ad Tuberam & Mæ-
 num ſitas ſubegit, præſidiariis ad ſua
 ſigna compulſis: pari quoque felicitate
 Haſſiæ Landgravius Mindam, Fuldam,
 ac integram pene Weſtphaliam occu-
 pavit; ipſum vero Landgravium poſtea
 Rex ad ſua caſtra revocavit, ut trajecto
 Rheno expugnaret Moguntiam, quam
 D d 5 Ele-

Sæc. XVII. Elector Anselmus Casimirus priusquam
 A. C. 1631. Poloniam transfugeret, Hispano præ-
 sidio firmaverat: Interim Tillius Ro-
 tenburgo & Winshemio non sine Sue-
 corum clade recuperatis, Norimber-
 bergam arte cinxerat, quapropter Gu-
 stavus Rex cognito periculo urbi li-
 boranti opem ferre festinabat, ma-
 tato Moguntiam expugnandi consilio
 Tillio autem in Palatinum superio-
 rem concedente, Oppenheimium &
 Moguntiam vero deditioe cepit: In
 ipso Nativitatis Dominicæ die sacra-
 ritu Lutherano celebratum est. Tur-
 demum omnes ditiones cis & ultra
 Rhenum sitæ sine ullo negotio in Sue-
 corum potestatem venerunt: Gustavus
 enim uno anno a mari Balthico usque
 ad Moguntiam & Palatinum victori-
 bus suis armis universam Germaniam
 emensus est, cujus miram felicitatem
 non parum quidem Protestantes pro
 sectæ affinitatem, in Catholicos & Ca-
 sareum odium, novarumque rerum in-
 piditatem, Catholici autem per in-
 sum terrorem sæpe panicum & publicum
 bono prævalens privatæ utilitatis in-
 dium promoverunt: Nihilominus con-
 cino concedendum est etiam hosti be-
 gio virtutis bellicæ, & rei strenue ge-
 testimonium.